

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΑΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σόγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν ψυχὴν ἡμῶν ὁπλοιστάς καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΤΗΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμ. 50. Ἐξάμηνος δρ. 28. Τρίμηνος δρ. 15.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀγγέλου γράσια διατμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἀν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10. Ἐξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ—ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆτοτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδος Ἐδριπιδίου ἀριθ. 33, παρὰ τὸ Βαρθάνειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 32ος

Ἐν Ἀθήναις, 20 Δεκεμβρίου 1924

Ἔτος 47ον—Ἀριθ. 3

ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΤΟ ΔΕΛΦΙΝΑΚΙ

[Μυθιστόρημα τοῦ Λοχαγοῦ DANRIT]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'. (Συνέχεια)

Ἐπαίρνε μαζί του καὶ τὸν Γιώργο Καρδινιάκ, πού ἔτσι εἶχε πιάσει φίλα με τὸν Παῦλο, μικρότερό του δυὸ χρόνια σχεδόν. Μάλιστα ἀπ' τὴ φίλα κι' ἀπ' τὸ παράδειγμα τοῦ Γιώργου, εἶχε ἐπιδοθεῖ κι' ὁ Παῦλος στὴ γυμναστική.

Ὁ Πέτρος, πού ἡ καταγωγή του ἦταν ἀπ' τὴν ἐπαρχία τοῦ Ντιζόν, σκέφτηκε ν' ἀνανεώσῃ τὴς παλιές οἰκογενειακές σχέσεις του, πού εἶχαν κοπεῖ ὅστερ' ἀπ' τὴς περιπέτειες τῆς παιδικῆς του ἡλικίας (¹). Ἐναβρόνῃκε λοιπὸν τὴν οἰκογένεια Ραμπλό, πού ἄλλοτε τὴν εἶχε γνωρίσει ὁ πατέρας του, καὶ μετὰ τὸ γάμο του μετὰ τὴ Μαργαρίτα, ἀγόρασε ἕνα ὠραῖο χτηματάκι κοντὰ στὸ χωριὸ Πλομπιέρ, λίγα χιλιόμετρα μακριὰ ἀπ' τὸ Ντιζόν.

Τὴν ἐποχὴ πού ἐκηρύχθηκε ὁ πόλεμος τοῦ 1870, ἡ κυρία Βαλεντίνα Καρδινιάκ εἶχε μείνει στὴ Χάδρη μαζί με τὸ Μοχίλοφ, τὸ μικρὸ Ρώσο πού εἶχε σώσει ὁ Πέτρος Μπερτινὸ στὴ Σεβαστούπολη. Ἡ Μαργαρίτα πῆγε νὰ καθήσῃ μαζί της. Ἐκεῖ ἔχυσαν μαζί τὰ δάκρυά τους, ὅταν ἔμαθαν τὸ θάνατο τοῦ συνταγματάρχου Καρδινιάκ.

Τὴν εἰδηση ἔφερε ἕνα γράμμα, — γραμμένο βιαστικὰ ἀπ' τὸ Γιώργο, — μὰ τὸ γράμμα αὐτὸ ἦταν καὶ τὸ τελευταῖο πού ἡ δυστυχισμένη μητέρα ἔλαβε ἀπ' τὸ γιό της, γιατί μετὰ τὰ γεγονότα πού ἀκολούθησαν τὴ μάχη τοῦ Σαιν Πριβά, τὰ ταχυδρομεῖα εἶχαν κοπεῖ.

Ὁ Γιώργος, ἀφοῦ γλύτωσε

(¹) «Βαπτιστικοί. Ναπολέοντος».

ἀπ' τὴν καταστροφὴ τοῦ Μπαζέγ, βρῆκε τὸν Πέτρο Μπερτινὸ κάτω ἀπ' τὰ τεῖχη τοῦ Σεδάν κι' οἱ δυὸ μαζί πολέμησαν νὰ περάσουν μέσ' ἀπ' τὴν πρωσσικὴ γραμμὴ. Μὰ καθὼς ἐπιχειροῦσαν τὴ δύσκολη αὐτὴ δραπέτευση, ἔπεσαν ἀπάνω σὲ μιὰ ἐφιππη γερμανικὴ περιπολία. Ἀπάνω στὴν κατάδιωξη, κοιτάζοντας καθένας πὼς νὰ ξεφύγῃ, εἶχαν χωριστεῖ.

Ὁ Πέτρος κατάφερε νὰ βγῇ στὸ Βέλγιο. Ὑστερα γύρισε μόνος στὴ Γαλλία καὶ πρὶν πάη νὰ ζητήσῃ ὕπηρεσία ἀπ' τὴν «Κυβέρνηση τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης», πέρασε ἀπ' τὴ Χάδρη.

Ἀλλ' ἄλλοίμονο! δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ φέρῃ [στὴ δυστυχισμένη] μητέρα

τίποτ' ἄλλο ἔξω ἀπ' τὴν ἀμφιβολία, —τὴν ἀμφιβολία πού κάποτε εἶναι πιὸ σκληρὴ κι' ἀπ' τὴ σκληρότερη βεβαιότητα.

Τί εἶχε ἀπογίνει τὸ παιδί της;

Εἶχ' αἰχμαλωτισθῇ; Εἶχε σκοτωθῇ;..

Ἡ εἶχε τουφεκισθῇ, ὅπως τόσοι ἄλλοι στὴ φοβερὴ αὐτὴ περίοδο; Ἐρωτήματα πού ἦταν ἀρκετὰ νὰ κάνουν τὴ φτωχὴ Βαλεντίνα νὰ τρελλαθῇ ἀπ' τὴν ἀνησυχία.

Πρὶν φύγει, ὁ Πέτρος προσπάθησε νὰ πείσῃ τὴν κυρία Καρδινιάκ νὰ φύγῃ τὴ Χάδρη, ὅπου ἡ πρόσφατη ἀνάμνηση τῶν δυὸ χαμένων, τῆς μεγάλωνε κάθε στιγμὴ τὴ λύπη. Κι' ἔτσι ἡ μητέρα τοῦ Γιώργου, μαζί μετὰ τὴ Μαργαρίτα καὶ τὸ μικρὸ Μοχίλοφ, ἦρθαν καὶ κάθησαν στὴ μικρὴ βίλλα τοῦ Πέτρου, στὸ Πλομπιέρ, μέσα σὲ μιὰ ὠραία πράσινη τοποθεσία.

Ὅσο γιὰ τὸν καινούργιο μας φίλο, τὸν Παῦλο, αὐτὸς βρισκόταν τώρα στὸ Ντιζόν, γιατί ὁ πατέρας του, εὐθὺς μετὰ τὴν κήρυξη τοῦ πολέμου, ζήτησε ὕπηρεσία κι' ἔφυγε. Καὶ μὴ θέλοντας ν' ἀφίσχῃ δίχως ἐπίβλεψη τὸν ἀνυπόταχτο χαρακτῆρα τοῦ γιοῦ του, ὁ ἀρχίατρος τὸν εἶχ' ἐμπιστευθεῖ στὸν ἀδελφὸ του, πού ἦταν καθηγητὴς στὸ λύκειο τοῦ Ντιζόν.

Ὡστε ὁ μικρὸς ἄφισε τὴ μητέρα του μοναχὴ στὴν Τουραίνη κι' ἔμενε τώρα στὸ Ντιζόν.

Εἶδате λοιπὸν πὼς ὁ Γιώργος κι' ὁ Παῦλος ἦταν φίλοι. Κι' ὅταν ὁ δεύτερος ἀναγνώρισε στὸ φῶς τοῦ φαναριοῦ τὸ πρόσωπο τοῦ Γιώργου, τὸ ἐπιφώνημά του ἦταν γεμάτο κατάπληξη, ἀγωνία καὶ χαρά.

Κατάπληξη — γιατί ξανάβρισκε τόσο ξαφνικὰ καὶ τόσο ἀναπάντεχα τὸν ἐξαφανισμένο

«Ὁ καθηγητὴς ἄφισε τὸ πλοῦ του νὰ πῆσῃ...» (Σελ. 10, στ. 6')

φίλο, πού τον θεωρούσε χαμένο για πάντα.

Άγωνία—γιατί τον κρατούσε πληγωμένο στα χέρια του.

Και χαρά—γιατί ήξερε τώρα πως ζούσε και συλλογιζόταν την ευτυχία που θα σκορπούσε αυτή η είδηση.

Μάλιστα η τελευταία αυτή εντύπωση σκέπασε τις άλλες.

—Α, σκέψου την ευτυχία της μητέρας σου! φώναξε ο Παύλος. Κι' οι άλλοι, σκέψου πόσο θα χαρούν!

Και, καθώς η ήμερ' αυτή του είχε δυναμώσει το χαρακτήρα σ' έναν δέκα χρόνιο μεγαλύτερο, ο Παύλος σκέφτηκε αμέσως πρακτικότερα παρ' όσο συνήθιζε.

—Πού είσαι χτυπημένος, Γεώργιο μου; ρώτησε.

—Στο πόδι, μου φαίνεται... Ίσως στη φτέρνα, εκεί με πονεί διακοιμένα!

Ο Κουστουριέ στήριξε σιγά-σιγά το φίλο του στον τοίχο κι' έσκυψε να ιδεί.

—Α, να! είπε. Είσαι χτυπημένος στη φτέρνα. Η σφαίρα τρύπησε το παπούτσι και τρέει αίμα, ποτάμι... Α, τούς κακούργους!

Σηκώθηκε ζωηρά και, σ' α' να πήρε μίαν απόφαση, πρόσθεσε:

—Περιμένε με μια στιγμή.

Και χάθηκε τρέχοντας στο δρόμο.

Σε λίγο, γύρισε μ' ένα χειραμάξι γεμάτο άχυρο, που τότε ξετυπώνει σε μίαν αλλη κι' είχε ζητήσει την άδεια να το πάρει.

Βόηθησε το Γεώργιο, που άρχισε να του μπαίνει πυρετός, να καθήσει στο χειραμάξι, άφισε δίπλα του τα δύο τους όπλα και, τραβώντας από μπρός τ' άμαξάκι, διευθύνθηκε προς την οδό Σαρρύ, δίχως να δίνει σημασία στις γυναίκες, που είχαν βγει στις πόρτες τους μόλις έπαψαν οι τουφεκίες, και κλαίγανε καθώς έδλεπαν να περνά η παράξενη αυτή συνοδεία: ένα παιδί να σέρνει άλλο παιδί πληγωμένο.

—Α, τι σκληρός πού ήταν για τον Παύλο αυτός ο δρόμος ανάμεσα στις σκοτεινές γειτονιές, όπου κυκλοφορούσαν ακόμα στρατιώτες, υποχωρώντας ελπίδα προς το δρόμο της Μπών. Και μακριά, μες στη νύχτα, το λυπητερό, το σπαρταχτικό σάλπισμα «Υποχώρησις!» που ύψωνόταν μέσα στο σκοτάδι και περνούσε πάνω από την πόλη σαν ένας ατελείωτος θρήνος!

Όταν ο Παύλος έφθασε, μαζί με το χειραμάξι του, μπροστά στην πόρτα του κ. Ραμπλό, κολυμπούσε στον ιδρώτα.

Ακούμπησε προσεχτικά τα χέρια του άμαξιού στο χώμα και χτύπησε το κουδούνι. Του άνοιξαν παρευθύς. Και μ' έστειλε στο μισόφωτο της εισόδου, δυο θαμπές σκιές έτρεξαν άπάνω στο παιδί.

Ήταν ο θεός Έρρίκος, ψιλόλιγνος

και ο κ. Ραμπλό, μεγαλόσωμος, σωστός Έρακλής.

—Α! φώναξε ο καθηγητής. Έπί τέλους! Δόξα σοι ο Θεός! Αυτός είναι! Δέ σκοτώθηκε!

Και την ίδια στιγμή η αγωνία κι' η άπελπισία που έδοκιμάσει ελο τ' απόγεμα, υποχώρησαν μονομιᾶς κι' άφισαν τόπο σ' ένα δικαιολογημένο θυμό.

Δίχως να το θέλη, άπλωσε το χέρι του με όργη και φιλοδώρησε στο φίλο μας ένα πολύ σεβαστό μπάτσο.

Μά ο μικρός, σβέλτος σ' α' γατούλα, τη γλύτωσε.—Θεῖς μου! φώναξε μ' έλα του τα δυνατά. Φέρνω το Γεώργιο! Το Γεώργιο Καρδινάκι... Είναι πληγωμένος!

Τα λόγια αυτά έπεσαν πάνω στους δυο ανθρώπους σαν ψυχρολουσία. Έμειναν μιά στιγμή άμιλητοι, σαστισμένοι, Έστερα όρμησαν έξω και σε πέντε λεπτά ο Γεώργιος είχε μεταφερθεί, μέσα στα γερά χέρια του κυρίου Ραμπλό, στο πρώτο πάτωμα κι' ήταν ξαπλωμένος σ' ένα μαλακό κρεβάτι.

Όλη η οικογένεια ήταν μαζωμένη τριγύρω στον πληγωμένο. Οι μικρούλες Έρριέττα και Δουκία έκλαιγαν, κι' οι έρωτήσεις έπεφταν βροχή άπ' όλα τα στόματα. Μά ο καθηγητής μπήκε στη μέση.

—Δέν είναι ώρα τώρα για έρωτήσεις, είπε. Τι μαζευθήκατε όλοι δώ μέσα; Στείλτε για το γιατρό. Βλέπετε ότι ο μικρός έχει άνατριχίλες... Του μπαίνει πυρετός. Πηγαίνετε τώρα. Άργότερα ξαναρχεστε.

Πραγματικά ο Γεώργιος έτρεμε σ' α' να τον είχε διαπεράσει παγωνιά. Το βλέμμα του ήταν θαμπό κι' άπαντούσε σιγά κι' άσθενικά στις έρωτήσεις του καθηγητή και του κ. Ραμπλό.

Ο καθηγητής έκοψε το παπούτσι και την μπότα του πληγωμένου. Σημάτισε τη γνώμη πως η σφαίρα δέν είχε πεχωρήσει βαθειά ώστόσο η αιμορραγία εξακολουθούσε και μαζί με τον κ. Ραμπλό πολεμούσε να τη σταματήσει, όταν έφθασε ο γιατρός.

Η εξέτασή του ήταν σύντομη.

—Τίποτε σοβαρό, είπε. Το κόκκαλο είναι άθικτο. Το πεσί του παπουτσιού έκοψε τη δύναμη της σφαίρας. Άλλοιώς θα ήταν τραύμα πολύ σοβαρό... Ένώ τώρα είναι μιά πληγή, λιγάκι βαθειά, μά πολύ καθαρή. Θα έπουλωθή γρήγορα. Μέσα σ' ένα μήνα, ο μικρός θα είναι πάλι στο πόδι.

—Τόσο το καλύτερο, είπε ο Γεώργιος. Θα ξαναρχίσω.

—Ήσυχα, μικρέ μου, είπε ο γιατρός. Έχουμε τώρα μίαν άλλη δουλειά. Να βγάλουμε την κακιά αυτή σφαίρα, που σε τσίμπησε.

Ο Γεώργιος άνατρίχιασε.

(Ακολουθεί)

Η ΚΑΤΣΙΚΑ ΤΟΥ ΚΥΡ-ΣΕΡΓΗ

(Συνέχεια και τέλος, 18η σελ. 11)

Μά ξέχασε το παράθυρο άνοιχτό. Και μόλις γύρισε τη ράχη, η κατσικούλα πήδησε άπ' το παράθυρο!

Όταν έφτασε στο βουνό, σκόρπισε γύρω της το θάυμασμό. Παρόμοιαν όμορφη δέν είχαν ξαναδεί τα γέρινκα έλατα. Την υποδέχτηκαν σ' α' βασιλοπούλα. Οι καστανιές έγειραν, ως τη χλόη, για να τη χαϊδέψουν με τα κλαριά τους. Τα χρυσά σπάρτα άνοιγαν στο διάδα της κι' ευόδιαζαν όσο μπορούσαν. Όλο το βουνό πανηγύριζε...

Μήτε παλούκι πιλά, μήτε σκονιλά, μήτε άλλο τίποτα πού θα την έμπόδιζε να χοροπηδά, να βόσκη όπως της άρεσε... Κι' ήταν ένα χορτάρι εκεί πάνω! Ψηλό ίσαμε τα κέρατά της...

Και τί νόστιμο, λεπτό, δαντελλένιο, χιλίων λογίων! Ήταν άλλο πράγμα αυτό το χορτάρι κι' άλλο το χορτάρι του κυρ-Σέργη.

Η λευκή κατσικούλα, μισομεθυσμένη, κυλιόταν μέσα στην πλούσια χλόη μαζί με τα πεσμένα φύλλα και τα κάστανα...

Έστερα, ξαφνικά, στεκόταν όρθη. Χόπι! Ξεκινούσε τρεχάτη, με το κεφάλι μπρός, πότε σ' ένα ύψωμα, πότε σε μιά χαράδρα, ψηλά, χαμηλά, παντού. Θάλεγε κανείς πως δέκα κατσίκες του κυρ-Σέργη βρισκόταν στο βουνό. Όπου και να γύριζες, την έδλεπες.

Δέ φοβόταν τίποτα η Λευκούλα!

Μιά στιγμή, καθώς στάθηκε στην άκρη ενός ύψωματος, μ' ένα μάτσο χορτάρι στο στόμα, διέκρινε κάτω, χαμηλά μέσ' στον κάμπο, το σπιτάκι του κυρ-Σέργη με το φράχτη. Την έπιασαν τα γέλια:

—Τι μικρούτσικο πού είναι! είπε. Πώς βάσταξα κι' εμένα;

Κακομοιρούλα! Έπειδή βρισκόσουν εκεί-ψηλά, θαρρούσες πως ήσουν μεγαλύτερη σ' όλο τον κόσμο.

Κοντολογίς, πέρασε μίαν όμορφη μέρα η κατσικούλα του κυρ-Σέργη.

Ξαφνικά, το άγεράκι δρόσισε. Το βουνό πήρ' ένα χρώμα βιολετί. Βράδυασε...

—Τόσο γρήγορα! είπε η κατσικούλα. Και σταμάτησε ξαφνισμένη.

Χαμηλά, οι κάμποι κρυδόνταν στην δμίχλη. Ο φράχτης του κυρ-Σέργη είχε χαθεί κι' άπ' όλο το σπίτι δέ φαινόταν παρά μόνο η σκεπή και λίγος καπνός. Άκουσε τα κουδουνάκια ενός κοπαδιού που γύριζε, και την έπιασε μιά λύπη...

—Ένα γεράκι την άγγιξε περνώντας με τη φτερούγα του. Άνατρίχιασε... Έστερ' άκούστηκ' ένα συρτό ούρλιασμα στο βουνό:

—Ού! Ού! Ού!

Θυμήθηκε το λύκο. Όλη τη μέρα

η τρελλή τον είχε λησμονήσει. Την ίδια στιγμή άντηχησε ένα κέρας μακριά στο λιβάδι. Αυτό ήταν η τελευταία προσπάθεια του καλού κυρ-Σέργη.

—Ού! Ού! Έκανε ο λύκος.

—Γύρισε πίσω! Γύρισε πίσω! φώναζε το κέρας.

Η Λευκούλα ένοιωσε πόθο να γυρίση. Μά, καθώς θυμήθηκε το παλούκι, το σκονιλά, το φράχτη, συλλογίστηκε πως τώρα πιλά δέ θα μπορούσε, και νάθελε, να περάση παρόμοια ζωή και πως ήταν προτιμότερο να μείνη.

Το κέρας δέ φώναζε πιλά...

Η κατσίκα άκουσε πίσω της να τρίζουν κάτι φύλλα. Γύρισε κι' είδε μέσ' στο σκοτάδι, δυο δρόσα αυτιά και δυο άστραφτερά μάτια...

Ήταν ο λύκος!..

Πελώριος, ασάλευτος, καθισμένος στα πισινά του, στεκόταν εκεί, κοιτάζοντας τη λευκή κατσικούλα και γλείφοντας από τώρα τα χείλια του. Ήξερε πως θα την έτρωγε και δέ βιαζόταν. Μόνο, καθώς η Λευκούλα γύρισε, ο λύκος γέλασε μοχθηρά:

—Χά, χά! η κατσικούλα του κυρ-Σέργη!

Κι' έγλειψε τα χείλια του άλλη μιά φορά.

Η Λευκούλα ένοιωσε πως ήταν χαμένη... Μιά στιγμή, θυμήθηκε την ιστορία της Άραπίτσας, που είχε παλέψει όλη τη νύχτα και την έφαγε ο λύκος το πρωί, και σκέφθηκε πως θα-ταν προτιμότερο να σταθή να τη φάη αμέσως. Έστερα άλλαξε γνώμη. Πήρε στάση άμυνας, χαμήλωσε το κεφάλι, με τα κέρατα έμπρός, σ' α' γενναία κατσίκα του κυρ-Σέργη που ήταν...

—Οχι πως της πέρασε άπ' το νου πως θα σκότωνε το λύκο,—οι κατσίκες δέ σκοτώνουν το λύκο,—μά μόνο για να ιδεί αν θα μπορούσε κι' αυτή να βαστήξει όσο κι' η Άραπίτσα...

Τότε το άγριο ζώο προχώρησε και αμέσως τα κέρατα άρχισαν τη δουλειά τους.

—Α, τί γενναία κατσικούλα! Πάνω από δέκα φορές άνάγκασε το λύκο να κάνη πίσω για να πάρη άναπνοή. Κι' όταν έβρισκε μιά στιγμή καιρό, η λαίμαργη έκοβε βιαστικά ένα ματσάκι άπ' το άγαπημένο της χορτάρι, και ξαναρχίζε το πάλεμα με στόμα γεμάτο. Η μάχη βάστηξε όλη τη νύχτα. Κάθε τόσο, η κατσίκα του κυρ-Σέργη έδλεπε τάστρα να χορεύουν στον ξάστερον ούρανό και συλλογιζόταν:

—Άχ, άς βαστούσα ως την αυγή! Άς βαστούσα σαν την Άραπίτσα!..

Ένα ένα, τ' άστρα έσβησαν. Η Λευκούλα κεράτιζε πιλά συχνά, ο λύκος δάγκωνε πιλά βαθειά. Μιά χλωμή λάμψη φάνηκε στον ορίζοντα... Ένα βρά-

χνιασμένο πετεινάρι λάλησε κάπου στον κάμπο.

—Έπί τέλους! είπε η καίμενη η κατσικούλα, που δέν περίμενε παρά μόνο την αυγή για να πεθάνη. Και ξαπλώθηκε άποκαμωμένη χάμω, με το

χιονάτο της γουναρικό ξεσχισμένο και καταματωμένο.

Τότε ο λύκος έπεσε άπάνω της και την έφαγε.

(Alphonse Daudet)

ΜΙΧ. Α. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Β'.

ΤΟ ΣΠΙΤΑΚΙ ΤΟΥ ΣΚΥΛΟΥ

Ένα πρωί πού ο καιρός ήταν πολύ ωραίος, η Μαρίτσα πήγε με την Κατερίνα στο γέρο μαγαζάκι του χωριού, να του παραγγείλει ένα σπιτάκι για το σκύλο της. Ο μπαμπάς της το είχε υποσχεθεί και μόλις ο καιρός διορθώθηκε, η μαμά την άφησε να πάει.

Κατέβηκαν έναν καταπράσινο δρόμο, ο άέρας μοσχολοούσε, τα πουλιά κελαϊδούσαν στους φράχτες, ο κότσιφας σφύριζε στο μικρό δάσος κι' άπό την άλλη τη μεριά πού ήτανε τα χωράφια, ο κορναλός κελαϊδώντας άνέβαινε ψηλά στον ούρανό και τόσο γρήγορα, πού τον έχανες στο λεπτό άπό τα μάτια.

Μά η Μαρίτσα βιαζόταν τόσο πολύ να κάνει την παραγγελία της, πού δέν στάματούσε πουθενά. Για την ώρα, όλη της η έννοια ήταν το σπιτάκι του σκύλου. Δέν άργησαν να φτιάσουν στο κυρ-Αντώνη, του γέρου μαγαζάκι, αλλά κι' άραμπατζής. Πολ-λές φορές έκανε με το κάρρο του τους πιό μακρινούς δρόμους. Η γυναίκα του, τη στιγμή εκείνη, περνούσε την αλλη με την ποδιά της γεμάτη ροκανίδια. Μόλις είδε τη Μαρίτσα, την καλημέρισε ευγενικά και φώναξε τον άντρα της: «—Αντώνη, το έλε, «να το καλό κοριτσάκι, πού έρχεται να σου μιλήσει για κείνο πού ξέρεις». Και μπήκε στο σπίτι χαμογελώντας.

Ο κυρ-Αντώνης βγήκε άπό το μαγαζί του, σοβαρός-σοβαρός. Τα κάτασπρα μαλλιά του φάνταζαν σαν άσμηι όταν ο ήλιος έπεφτε πάνω τους.

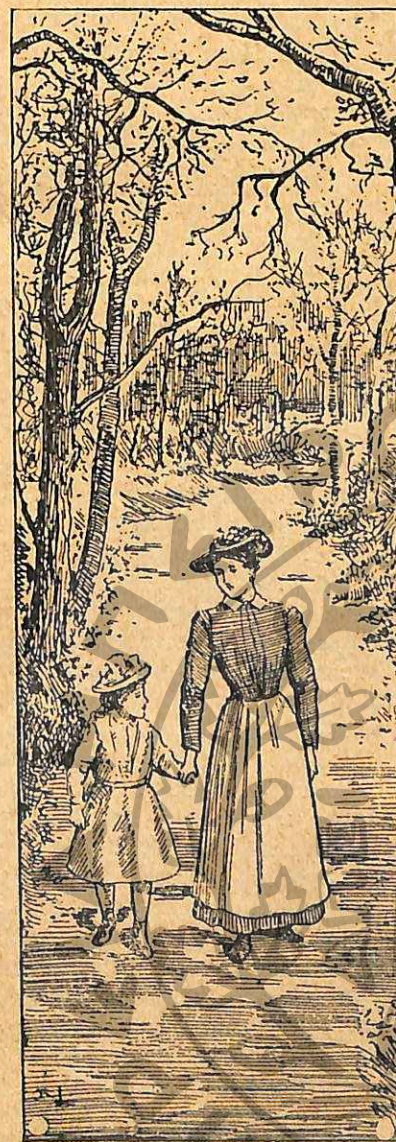
—«Α!» είπε κοιτάζοντας τη Μαρίτσα καλά: «βλέπω μέσ' στα λακκάκια πού έχουν τα μαγουλάκια σου, πως έχεις μεγάλη επιθυμία να σου φτιάξω ένα σπίτι για κάποιον φίλο σου πού περιμένεις.

—«Μάλιστα! φώναξε η Μαρίτσα, «μάλιστα, κυρ-Αντώνη, αλλά δέν είναι άκόμη φίλος μου, γιατί δέν τον έχω ιδεί ως τώρα ποτέ. «Ούτ' έγω» άποκρίθηκε ο μαγαζάκις: «έμαθα όμως πως έχει ένα πανωφόρι με μακριές τριχες για να ζεσταίνεται, και το πανωφόρι αυτό, λέει, είναι άσπρο και καρετί».

—«Είναι ένας σκύλος!» φώναξε η Μαρίτσα λιγωμένη στα γέλια. «Δέν έχει πανωφόρι, γιατί πανωφόρι είναι το πεσί του. —Μπορεί!» είπε ο μαγαζάκις. «Αμ' αν είναι έτσι, τότε δέν έχουμε ανάγκη να του κάνουμε και κρεμάστρα στην κάμαρά του για να κρεμάει τα ρούχα του όταν πηγαίνει να κοιμηθεί. Τελος πάντων, πόσο μεγάλο θα το φτιάξουμε αυτό το σπιτάκι;»

Και ο κυρ-Αντώνης φόρεσε τα γυαλιά του και, βράζοντας άπό την τσέπη του το μέτρο, στάθηκε μπροστά στη Μαρίτσα και περίμενε να του άπαντήσει. Η Μαρίτσα τότε βρόθηκε σε δύσκολη θέση και κοίταξε καλά-καλά τη νταντά της, σ' α' να την ρωτούσε...

(Ακολουθεί)

Και ο κυρ-Αντώνης φόρεσε τα γυαλιά του και, βράζοντας άπό την τσέπη του το μέτρο, στάθηκε μπροστά στη Μαρίτσα και περίμενε να του άπαντήσει. Η Μαρίτσα τότε βρόθηκε σε δύσκολη θέση και κοίταξε καλά-καλά τη νταντά της, σ' α' να την ρωτούσε...

(Ακολουθεί)

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΧΑΡΙΣΤΙΑ

*Αγαπητοί μου,

ΕΝ' ἀρθράκι τοῦ κ. Σταμ. Σταμ. στὸν «Ἐλεύθερο Τύπο» μοῦ δίνει ἀφορμὴ νὰ πῶ κι' ἐγὼ μερικὰ πράγματα ποὺ ξέρω... Γιατὶ ὁ παλιός μας φίλος μιλεῖ γιὰ τὴν ἀχαριστία ποὺ ἔδειξαν στὴ Διάπλασι — τὴν προμάμμη δ'ὡς τὴ λείει. — οἱ περασμένες γενεές ποὺ διέπλανε. Ὅχι βέβαια οἱ ἰδιώτες, οἱ ἀνεπίσημοι, — αὐτοὶ οἱ καί- μένοι πάντα θυμούνται, εὐγνωμονοῦν καὶ τὸ δεῖχνουν, — ἀλλὰ οἱ ἐπίσημοι, οἱ μεγάλοι... Μισὸν αἰῶνα, λέει, ἐργάζεται αὐτὸ τὸ περιοδικὸ νὰ διαπλάτῃ ψυχὰς καὶ πνεύματα, νὰ μορφώῃ χαραχτήρες, νὰ δουλέψῃ γιὰ ὅλους. Κόσμος δ'ὀλίγηρος μορφώθηκε ἀπὸ τὴ Διάπλασι. Ὑπῆρξε ἡ καλὴ πνευματικὴ μητέρα, ἡ μάμμη καὶ ἡ προμάμμη ὅλων μας. Μᾶς ἐπρόσεξε, μᾶς ἐδίδασκε, μᾶς καθοδηγήσε στὰ πρῶτα βήματά μας ἀπ' αὐτὴν βγήκαμε κάπως καλύτεροι στὴν Κοινωνία, γενήκαμε μεγάλοι ἄν- τρες, στρατηγοί, ὑπουργοί, ἐφοπιστές, ἑκατομμυριοῦχοι, ἐνδοξοί, σοδαροί, αἰ- κοπεδοῦχοι, μεγαλέμποροι, πρωθυπου- ργοί... Κανείς δὲν θυμήθηκε τὴν πτωχὴν προμάμμη!

Ἀναλάβαμε ὑπηρεσίες, — ἐξακολου- θεῖ ὁ κ. Σταμ. Σταμ., — δύναμη, ἐξου- σία, διοίκησαμε τὸ Κράτος, ἐκάμαμε θαύματα, σήμετι καὶ τέρατα. Ὅλοι τὴν ἐλθμονήσαμε! Κι' αὐτὴ δὲν μᾶς ζή- τησε τίποτα ποτέ. Μαζεύει τὶς νέες γε- νεές καὶ διαπλάττει, διαπλάττει, δια- πλάττει!.. Πέρασε στενοχώριες, δυσκο- λίες, ἐμπόδια, κινδύνους, σὲ στιγμὴ ποὺ εἰμὲς περνούσαμε μεγάλοι καὶ τρανοί, στεφανηφόροι καὶ παντοδύναμοι. Τίποτα κανείς! Ἄλλοι — παραστρεφόμενοι κ. Σταμ. Σταμ., — τὸ Κράτος θὰ εἶχε στὸν προϋ- πολογισμό του ἓνα κοντύλι γιὰ τὸ περιοδικὸ αὐτὸ ποὺ ἐξυπηρετῆσε Πολι- τεία καὶ Πατρίδα. Ἐδῶ τὸ Κράτος, μιὰ φορά, — τὴν ἐποχὴ τοῦ ἀποκλει- σμοῦ, — τοῦ ἀρνήθηκε λίγο χαρτὶ ἀπὸ τὶς ἀποθήκες ποὺ εἶχε ἐπιτάξει, κι' ἔδωσε ἀφθονοῦ σ' ἄλλους. Μὰ καλὰ νὰ τάθῃ ἡ προμάμμη! Γιατὶ, μισὸν αἰῶνα τώρα, νὰ διαπλάτῃ γενεές ἀντὶ νὰ ἐκμεταλλεῖται κι' αὐτὴ τὰ πάντα;..

Αὐτὰ λέει στὸ ἀρθράκι τοῦ κ. Σταμ. Σταμ. Καὶ πρῶτα-πρῶτα εἰν' ἀλήθεια δλ' αὐτὰ ποὺ λέει. Κανέν' ἀπὸ τὰ πα- λιά Διαπλάσδουλα ποὺ ἀπόντησαν κατόπι μεγάλο πλοῦτο ἢ μεγάλη ἐξου- σία, — νά, σὰν τὸν κ. Ἀνδρέα Μιχα- λικόπουλο ποὺ εἶναι σήμερα Πρωθυ- πουργός, — κανένα δὲ θυμήθηκε τὴ Διάπλασι γιὰ νὰ τῆς κάμῃ μιὰ γενναία δωρεὰ ἢ νὰ τῆς δώσῃ μιὰ κρατικὴ ὑποστήριξη. «Τίποτα, κανείς!» Κι' αὐ-

τὸ ἔχει κάθε δικαίωμα νὰ τὸ λήῃ σή- μερα ὁ κ. Σταμ. Σταμ., γιατί' εἶναι ἴσως τὸ μόνο ἀνάμεσα στὰ παλὰ Διαπλάσδου- λουλα, ὅσα «ἀνέλαβαν ὑπηρεσίες καὶ δύναμη», ποὺ δὲν ἔδειξε αὐτὴ τὴν ἀχα- ριστία στὴν «προμάμμη». Πραγματι- κῶς, ἡ Διάπλασις θὰ θυμᾶται πάντα μ' εὐγνωμοσύνη πὼς ἦταν ὁ κ. Σταμ. Σταμ. ἦταν διοικητὴς ἢ νομάρχης στὶς Νέες Χῶρες, ἔκαμε ὅ,τι μπόρεσε γιὰ νὰ τὴ διαδώσῃ ἐκεῖ. Ἀς τὸ πῶ πιὸ καθαρά: αὐτὸς ἔκαμε τὸ χρέος του, ἓνα χρέος οὐκ ὀνό, ἐρῶ, ποὺ κανένας σχεδὸν ἀπ' τοὺς ἄλλους δὲν σκέφτηκε ποτέ πὼς τὸ εἶχε καὶ πὼς ἔπρεπε, ὅταν μποροῦσε, νὰ τὸ ἐξοφλήσῃ. Ἔτσι ἡ Διά- πλασις, ποὺ δὲν ζητεῖ ποτέ ἀπὸ κανένα τίποτα, ἐμείνει ἐξαρχῆς ὡς σήμερα ἀδο- ῦγητη στὸν ἀγῶνα τῆς κι' ἀπροσάτευτη, μόνο μὲ τὰ δικά της μέσα, μόνο μὲ τὶς ἴδιες τῆς δυνάμεις. Καὶ πάλαι, καὶ μό- χησε, κι' ἀγωνίστηκε ἡ φτωχὴ γιὰ νὰ ζήσῃ, ὅπως ἐξακολουθεῖ νὰ τὸ κάνῃ...

Καὶ γιὰ νὰ ἰδῇτε ὡς ποῦ φτάνει ἡ ἀχαριστία κι' ἡ ἀστοργία τοῦ Κράτους πρὸς τὸ περιοδικὸ αὐτὸ ποὺ ἐμόρφωσε ἀκόμα κι' ἐκείνους ποὺ τὸ διοίκησαν καὶ τὸ διοικοῦν τὰ τελευταῖα αὐτὰ χρό- νια, — Πρωθυπουργοί, Ὑπουργοί, Τμη- ματάρχες, Σύμβουλοι καὶ καθηξῆς, — ἀρκεῖ νὰ σὰς διηγηθῶ αὐτὸ τὸ ἱστορικόν: Τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας ἔχει ἓνα καλὸ πάντα κοντύλι γιὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ παιδαγωγικὰ δημοσιεύματα. Κι' ἀπ' αὐτὰ μοίρασε καὶ μοιράζει χιλιάδες σὲ ἐκδόσεις βιβλίων ἢ περιοδικῶν γιὰ δασκά- λους καὶ παιδιά. Μόνο γιὰ τὴ Διάπλασι δὲν ἔδωσε ποτέ πεντάρα, οὔτε γιὰ ἓνα τόμο, οὔτε γιὰ ἓνα φύλλο! Τε- λευταῖα, τὸ Ἐκπαιδευτικὸ Συμβούλιο ἔδωσε στοὺς δασκάλους κατὰλογο τῶν βιβλίων καὶ τῶν περιοδικῶν ποὺ μπο- ροῦσαν νὰ πάρουν γιὰ τὶς Σχολικὲς Βιβλιοθήκες. Μιὰ δασκάλισσα, παλιὰ Διαπλάσδουλα, ποὺ ἦταν στὴ συνε- δρίαση, ἀπόρησε πολὺ ποὺ δὲν εἶδε στὸν κατὰλογο καὶ τὴ Διάπλασι. Καὶ σηκώθηκε ἡ καὶμένη καὶ ρώτησε: «Γιατὶ νὰ μὴν παίρνουμε καὶ τόμους Διαπλάσεως, ποὺ εἶναι τὸ καλύτερο πε- ριοδικὸ γιὰ παιδιά;» Καὶ τότε ἓνας ἀπὸ τοὺς Συμβούλους, ἐκεῖνος ποὺ εἶχε συντάξῃ τὸν κατὰλογο, παλιὸ Διαπλά- σόπουλο κι' αὐτός, — βραβευμένο μάλι- στα, ποὺ ἡ εἰκόνα του, μὲ ναυτικὰ, φιγουράρει σὲ κάποιο τόμο, — τῆς ἀπο- κρίθηκε: «Μὰ ἡ Διάπλασις δὲ γράφε- ται στὴ Δημοτικὴ!» Φανταστήτε!.. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἦταν βέβαια παρὰ μιὰ πρόφασις. Τὸ Ὑπουργεῖο δὲν ἀγοράζει καὶ δὲ συσταίνει τόμους τῆς Διαπλάσεως γιὰ τὶς Σχολικὲς Βιβλιοθήκες, ὅχι γιατί' ἡ Διάπλασις δὲν γράφεται στὴ γλῶσσα ποὺ θέλει, — διὰβόλε! δέκα χρόνια τώρα, κι' οἱ πέτρες ξέρουν τὴ γλῶσσα τῆς Διαπλάσεως, — ἀλλὰ γιατί' δὲν

περισεύουν χρήματα ἀπὸ τὶς ἀπαιτή- σεις τῶν ἄλλων, τῶν «φίλων», κι' ἐκεῖ- νων ποὺ πηγαίνουν ὁλοένα καὶ ζητοῦν, ἐνῶ, καθὼς λέει κι' ὁ κ. Σταμ. Σταμ., ἡ Διάπλασις δὲν ἐζήτησε τίποτα ποτέ.

Κι' αὐτὸ ἀκόμη γιὰ νὰ γελάσετε: Μιὰ φορά κι' ἔγαν καιρὸ, — ὁ Θεοτό- κης ἦταν πρωθυπουργός, — γκρεμίστηκε κάποιος φοῦρνός καὶ τὸ Κράτος εὐδό- κησε νὰ βγάλῃ ἓνα βοήθημα γιὰ τὴ Διάπλαση ἀπὸ... χιλίους δραχμὲς ἐφά- παξ. Ὁ κ. Παπαδόπουλος πῆγε νὰ τὶς πάρῃ· τοῦ εἶπαν ὅτι θὰ τοῦ τὶς ἔδιναν σὲ δυὸ δόσεις, ἀπὸ πεντακόσιες, καὶ... νὰ ξαναπᾶ. Ξαναπῆγε. Καὶ πάλι ξανα- πῆγε. Καὶ τότες φορές ἀναγκάστηκε νὰ ξαναπᾶ, πότε στὸ Ὑπουργεῖο, πότε στὸ Λογιστήριον, πότε στὸ Ταμεῖο, καὶ τόσο καιρὸ νὰ χάσῃ καὶ τόσο αἷμα νὰ φτύσῃ, γιὰ νὰ πάρῃ ἐπιτέλους ἐκεῖνες τὶς πεντακόσιες ψωροδραχμὲς, ὥστε ὁ ἄνθρωπος ἐπρωτίμηνε νὰ παραιτηθῇ ὁλωςδιόλου ἀπὸ τὴ δεύτερη δόση.

Αὐτὴ, παιδιὰ μου, ἦταν ἡ πρώτη καὶ ἡ μόνη φορά ποὺ τὸ Ἑλληνικὸ Κρά- τος ὑποστήριξε, — κι' εἶδατε τι γεν- ναῖα καὶ τι ὠραία, — τὸ μόνο περιο- δικὸ ποὺ χρωστοῦσε νὰ τὸ ὑποστηρίξῃ ἀνέκαθεν καὶ πάντα. Ἀλλὰ ἡ Διάπλα- σις δὲν παραπονιέται. Ὅσο στήριζε- ται στὴν ἀγάπη σας, δὲν ἔχει ἀνάγκη κανένα. Ἐπειτα, ποῖος ξέρει! ἡ γενεὰ ποὺ διαπλάττει σήμερα, ἡ δική σας γενεὰ, μπορεῖ — κι' εἶναι πολὺ φυσικόν, — νὰ φανῇ ἀνώτερη ἀπ' ὅλες τὶς πε- ρασμένες. Κι' αὐτὴ αὐριο θὰ βγάλῃ βέβαια πολιτικούς, στρατηγούς, ὑπουργούς, πρω- θυπουργούς καὶ ἑκατομμυριοῦχους. Ἐ, ἴσως αὐτοὶ δὲ θάχουν τὴν «ἀχαριστία» τῶν προχτεσινῶν καὶ χτεσινῶν... Κι' ἴσως κάποιος ἀπ' αὐτοὺς τοὺς αὐριανούς, — κάποιος ἀπὸ σὰς ποὺ διαδίδετε σήμερα αὐτὲς τὶς γραμμές, — ἴσως θὰ μνη- σθῇ, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ βασιλείᾳ του, καὶ τῆς προμάμμης...

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΘΩΜΑ

(ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΖ COLOMBE
ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗ ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'. (Συνέχεια)

Πὼς ἔκαναν! τί κακοὶ ἄνθρωποι ποὺ ἦταν κι' οἱ τρεῖς!..

Κι' ὅταν ἔμπαινε στὴ μέση ἡ Διευ- ρύντρια νὰ τοὺς συμβιδάσῃ, τὴν ἐβρι- ζαν κι' αὐτὴ κι' ἤθελαν νὰ τὴν κακο- ποιήσουν.

Φαίνεται πὼς κάτι τῆς ζητοῦσαν νὰ κάμῃ, κάτι κακό, ποὺ αὐτὴ δὲν τόθελε. Τὸ δυστυχισμένο τὸ κοριτσάκι φοβό- ταν καὶ τοὺς τρεῖς ἐκείνους χωρὶς νὰ ξέρει γιατί' καὶ νὰ τώρα, βρισκόταν στὰ χέρια τους, στὴν ἐξουσία τους, χωρὶς νὰ ἔχει κανένα νὰ τὴν ὑπερασπιστῇ, νὰ τὴν προστατέψῃ... Στὴν ταβέρνα λοι-

πὸν, τοὺς ἄκουσε νὰ μιλοῦν καὶ κατὰ- λαβε τὶ ἔλεγαν. Ἰσως γι' αὐτὸ τὸ ἴδιο πράγμα φιλονεικοῦσαν τότε καὶ μὲ τὴ μητέρα τῆς... Τὴν κυρίεψε φόβος καὶ, καθὼς εἶδε τὴν πόρτα ἀνοιχτὴ, σηκώ-θηκε σιγὰ-σιγὰ κι' ἔφυγε χωρὶς νὰ τὴ νοιώσῃ κανένα.

Βρέθηκε στὴν αὐλὴ τῆς ταβέρνας. Εἶδε ἀνοιχτὴ τὴν πόρτα τοῦ στάβλου καὶ μέσα ἓνα μικρὸ φῶς. Μπήκε καὶ, ἀπῆλθε ἀπὸ τὴ φάτνη ποὺ ἦταν τὸ ἄχυρο, εἶδ' ἓνα τετράγωνον φεγγίτη ποὺ τοῦ ἔλειπε τὸ γυαλί. Μὲ πολὺν κόπο σκαρφάλωσε στὴ φάτνη κι' ἔφτασε τὸ φεγγίτη. Ἐσκυψε ἀπὸ κεῖ καὶ εἶδε ἓνα ὁρμάκο μισοσκότεινο, ὅπου ἦταν ἀνα- διασπασμένα πολλὰ κάρρα ἀδειανὰ. Ἐ- δγάλε τὰ ποδαράκια τῆς ἔξω ἀπὸ τὸ φεγγίτη, κρεμάστηκε μὲ τὰ χεράκια τῆς καὶ, προσεχτικὰ μὰ θαρρετὰ, πῆ- δισε καὶ βρέθηκε ἀπάνω στὸ κάρρο ποὺ ἦταν ἀπὸ κάτω τῆς, χωρὶς νὰ χτυπήσῃ πουθενά. Ἀπὸ τὸ κάρρο εὐκόλα πῆδησε χάμω κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ φοβισμένη, γιατί' τῆς φά- νηκε σὰ νάκουσε πίσω τῆς βήματα καὶ φωνὲς ἀνθρώ- πων ποὺ τὴν κυνηγοῦσαν.

Βγήκε ἀπὸ τὸ ὁρμάκο ἐκεῖνο, μπήκε σ' ἄλλον, ἔ- πειτα σ' ἄλλον, καὶ σὲ λίγο βρέθηκε πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴν ταβέρνα τοῦ κυρ-Μι- χάλη.

Ὡστόσο τὸ σκοτάδι γι- νόταν πυκνότερο κι' ἡ Μα- ρίκα, κατακουρασμένη, μὲ δυσκολία πᾶς μποροῦσε νὰ περπατῇ. Τὰ πόδια τῆς ἔτρεμαν. Πολλὲς φορές ἔ- πεσε καὶ πάλι σηκώθηκε. Ἀφοῦ ἔτρεξε λίγ' ἀκόμα βήματα, σκόνταψε σὲ μιὰ πέτρα κι' ἔπεσε. Πέφτοντας, χτύπησε τὸ κεφάλι τῆς σὲ μιὰ κοντόχοντρη πέ- τρινη στήλη ποὺ ἦταν κοντὰ στὴν πόρτα ἐνὸς μεγάλου σπιτιοῦ καὶ τόσο πό- νεσε, ὥστε ἀμέσως λιγοθύμησε.

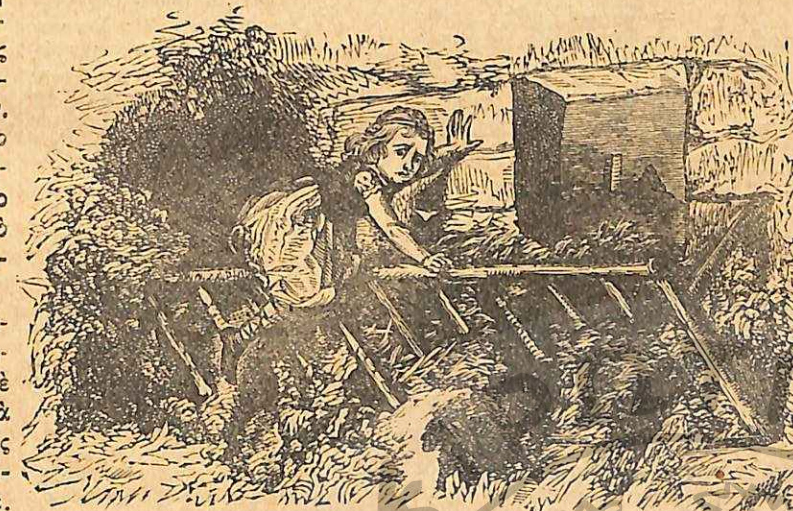
Ἐνῶ λοιπὸν ἡ δύστυχη Μαρίκα ἦταν ἐκεῖ-χάμω ἀναί- σθητη, οἱ τρεῖς σκοινοβάτες, μὲ τὴν ἰδέα πὼς εἶχε βγεῖ ἀπὸ τὴν μπροστινὴν πόρτα τῆς ταβέρνας, ἔ- φαχναν νὰ τὴν βροῦν στὴν πλα- τεῖα καὶ στοὺς δρόμους ποὺ ἄρχι- ζαν ἀπ' αὐτὴ. Ὁ Γεροθωμὰς πάλι, ἀφοῦ ἦπτε μερικὰ ἑκατοσταράκια, ἀποχαιρέτησε τὸν κυρ- Μιχάλη καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ σπῆτι του.

Ἐπειδὴ φυσοῦσε ἀέρας κι' ἔκανε κρύο

πολὺ, ὁ γέρος σφύριζε γιὰ νὰ ζεσταί- νεται. Κι' ἀφοῦ πέρασε ὅλη τὴν πλα- τεῖα, χόθηκε στοὺς ὁρμάκους ποὺ ἦταν πίσω ἀπὸ τὴν ταβέρνα.

Περπατῶντας ψιθύριζε: «Τὶ σκοτάδι ποὺ εἶναι ἀπόψε! Πί- σα!.. Τοῦλάχιστο, ἂν εἶχ' ἀναμμένο τὸ τσιγάρο μου, θὰ μοῦ ἔφεγγε λίγο· μὰ ποῦ νὰ τὰνᾶψω μ' αὐτὸ τὸν ἀέρα! Πῶ, πῶ, σκοτάδι! Μωρέ, χαρὰ στο! Ποῦ νὰ πατήσῃ δὲ βλέπει κανεὶς. Ἀς πατῶ στὰ τυφλά κι' ὅ,τι θέλει ὁ Θεός... Ἀ! τ' εἶναι τοῦτο;»

Τοῦτο ἦταν τὸ σωματάκι τῆς Μα- ρίκας. Ὁ Γεροθωμὰς σκόνταψε ἀπάνω του μὲ τόση ὀρμή, ποὺ πῆγε νὰ πέσει. Καλὰ ποὺ κρατήθηκε, εἰδεμένη, ἂν ἔπε- φτε ἀπάνω στὴ Μαρίκα, ποῖος ξέρει τί θὰ πάθαιναν, κι' αὐτὴ κι' ὁ γέρος. Πρόφτασε ὅμως, ἄφησε μόνον τὸ τσι- γαροῦ τοῦ καὶ τὸ μπαστούνι του ποὺ κυλίστηκαν χάμω, καὶ μὲ τὰ χέρια ἐλεύ-θερα μπόρεσε νὰ πιεστῇ ἀπ' τὴ στήλη

«Ἡ Μαρίκα» σκαρφάλωσε στὴ φάτνη... (Σελ. 21, στ. α').

ἐκείνη καὶ νὰ σταθῇ. Τότε ἔσκυψε νὰ ἰδῇ τί ἦταν.

«Κανένας μπόγος ρούχα θὰ εἶναι, ψιθύριζε, ἀπλῶντος τὰ χέρια γιὰ νὰ βεβαιωθῇ. Ἀ, μπά! καλέ, αὐτὸ ἔδω εἶναι ζωντανόν... εἶναι παιδάκι!.. Μὰ τί γυρεύει ἐδῶ τέτοιαν ὥρα, καὶ μ' αὐτὸ τὸ κρύο; Τὸ τσαμένο! Ἀς τὸ ξυπνίσω, νὰ τοῦ χαρίσω ἓνα μύλο. Φτωχὸ θάνα!..»

Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, ὁ Γεροθω- μὰς εἶχε φτάσει στὸ σπῆτι του, γιατί' ἀπέξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ ἱσι-ἱσίου ἦταν πεσμένη ἡ Μαρίκα. Κοιτάζοντας καλύτερα, τὸ κατάλαβε. Τότε ἀνοίξε τὴν πόρτα, ἀναψε κεῖ-μέσα ἓνα σπῆτρο καὶ, μὲ τὴ λάμψη ποὺ ἔφαινε στὸ δρόμο, μπόρεσε νὰ ἰδῇ τὴ Μαρίκα, ποὺ τὴν ἐγνώρισε ἀμέσως.

«Μπά! ἔκαμε. Τὸ κοριτσάκι ποὺ ἦταν στοῦ κυρ-Μιχάλη. Πὼς βρέθηκε ἐδῶ; Ὁ Θεὸς... καὶ θὰ χτύπησε βέβαια. Ἰδὲς αἵματα!.. Ἀν μείνει ἐδῶ-ἐξω

ὅλη νύχτα, μ' αὐτὴ τὴν παγωνιά, δὲ θὰ ξημερωθεῖ τὸ κακόμοιρο. Τί νὰ κάμω τώρα; Νὰ τὸ ἀφίσω ἐδῶ, δὲ γίνεται!.. Ἀς τὸ πά- ρω στὴν κάμαρά μου νὰ τὸ ξελιγοθυμῶ καὶ νὰ τὸ ζεστάνω, κι' ἔχει ὁ Θεός».

Σήκωσε τότε τὸ μπαστούνι του καὶ πῆρε τὴ Μαρίκα στὴν ἀγκυλιά του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.
Ὁ Γεροθωμὰς καὶ ἡ Μαρίκα.

Τὴν ἀνέδασε ἔτσι στὴν κάμαρά του, τὴν ξάπλωσε στὸ ἄχυρόν του στρώ- μα κι' ἀναψε τὸ λύχνον γιὰ νὰ ἰδῇ σὲ ποῖα κατάστασις βρισκόταν. Ὅταν ἔ- σκυψε καὶ τὴν εἶδε καλὰ στὸ φῶς, κού- νησε τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε:

«Τὸ καϊμένο τὸ μικράκι! Καὶ τί ὁμορφὸ ποὺ εἶναι! Αὐτὸ δὲ ἔξη χρονῶν; Ἀ, μπά, μπά! ἔξη χρονῶν παιδί δὲν εἶναι τόσο μι- κρολάκι. Ἐγὼ ξέρω καλὰ τί ἡλικία μπορεῖ νάχει ἓνα παιδί, γιατί' εἶδα κᾶν κᾶν ἀφ' ὅτου ποὺλ' ὀύλους... Μὰ τώρα πὼς νὰ τὸ ξυ- πνίσω;.. Δὲν ἀκούει... τὰ χεράκια του εἶναι παγω- μένα. Νάναψω φωτιά; Αὐτὸ θὰ κάμω. Μοῦ βρῖσκονται, δόξα σοι ὁ Θεός, λίγα ξύλα, ποὺ μοῦ τᾶφισε ὁ Κουρέ- λης, φεύγοντας ἀπ' τὴν κάμαρά του...»

Κι' ὁ Γεροθωμὰς ἔτρεξε σὲ μιὰ γωνιά νὰ πάρει τὰ ξύλα ποὺ θυμήθηκε. Ἦταν ξερά. Τρία δάχτυρα χρόνια κοιμόνταν στὴ γωνιά ἐκείνη,

γιατὶ ποτέ ὁ Γεροθωμὰς δὲν ἀνάδε φω- τιά. Τὰ πῆρε λοιπὸν, τὰ βάλει στὸ τζάκι, τᾶναψε μὲ λίγα κομμάτια χαρτὶ καὶ καρτόνι, — περισεύματα ἀπὸ τοὺς μύ- λους του, — καὶ σὲ λίγο τὰ ξύλα ἔτρι- ξαν ἀπὸ χαρὰ, σὰ νάνοιθον πὼς θὰ χρησίμευαν γιὰ νὰ σώσουν ἓνα φτωχόν, παγωμένο κοριτσάκι... Ὑστερα ὁ Γε- ροθωμὰς πῆρε τὴ Μαρίκα, κάθησε μπροστὰ στὴ φωτιά, τὴν κάθησε στὰ γόνατά του κι' ἄρχισε νὰ τῆς τρίβει ἐλαφρὰ τὰ χεράκια καὶ τὰ ποδαράκια. Καὶ νά, σὲ λίγο ἡ Μαρίκα ξύπνησε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΡΗΤΑ

37

Πρῶτ' ἀπὸ τὸν κάθε πόνο
Κι' ἀπ' τὴ θλίψη τὴ μεγάλη
Ποὺ καθέναν θὰ ὑποφέρει,
Τῆς Ὑπομονῆς τὸ θεῖον
Στὴν ψυχὴ μας ἔχει βάλει
Τοῦ Παναγίου τοῦ χέρι.

CHEF

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 219ου Διαγωνισμοῦ.
Αἱ λύσεις δεύονται μέχρι 20 Φεβρουαρίου.)

33. Δεξιόγραφος

Χρονικό ἐπίγραμμα
Μ' ἕνα ἄκρο ἐνώνω
Καὶ Θρηβαῖο τύραννο
Ἐἴσι φανερόν.

Καπετὰν Γεώργιος

34. Στοιχειόγραφος

Ὅπως εἶμαι ἂν μάφισης,
Ζῶων γίνεμαι τροφή,
Τὸ κεφάλι ἂν μοῦ σβύσης,
Πόλη κάνει ξικουστή.

Ζιζάνιον τῶν Πατρῶν

35. Τονόγραφος

Μοναχὴ μου θὰ μάφισης,
Ἄν τὸν τόνο δὲν κινήσῃ.
Ἄλλὰ μ' ἄλλο τονισμό,
Οἶκο κτίζεις ἱερό.

Ἄννα Στ. Βεῖνόγλου

36. Αἰνύγμα

Ἐμπρὸς ἔχω διὸ σαγόνια
Καὶ δυὸ κεφαλὰς ὅπισσω
Ποῦ τις πιάνει ξένο χέρι,
Καὶ κουνάει χέρι-γένοι.
Γιὰ νὰ φάω καὶ νὰ ζήσω.
Στὴν ἀρχή, δὲν ἔχω δόντια
Κι' ἔτσι τρώγω μὴ χαρά.
Ὅταν ὁμως κόμω δόντια,
Δὲν μπορῶ νὰ φάω πιά!

Ποιημένη Ψυχὴ

37. Μαϊάνδρος

*****Νινυκτικας αὐτοῦν εἰ ἀστερί-
σκοι διὰ γραμμάτων ὥστε νάνα-
γινώσκονται κατὰ σειράν, ἐξ ἀρ-
χῆς καὶ ἐκ τῶν κάτω: Ποταμὸς
τῆς Ἀφρικῆς, Νῆσος τοῦ Αἰγαίου,
ἀντωνυμία, ἀρχαία ποιήτρια, Αἰ-
γύπτιος θεός, Κοιτὴς τῶν Ἑ-
βραίων δυνατὸς, Στρατηγὸς ἀθη-
ναῖος, πόλις τῆς Πελοποννήσου
ἱστορική, θεὰ, Αἰγύπτιος θεός,
πλοῖον, ἀρχαῖος ἀγαματοποιός.

Υψηλότης Ἀνδρῶν

33-42. Μαρίν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γράμματος
ἐκάστης τῶν κατωθὶ λέξεων δι-
έως ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ,
να σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμ-
ματισμοῦ ἄλλα τόσα λέξεις:
λάρος, βάρος, Πάρος, εὐρύς, Ἄδρος.
Κύμα τῆς Χίου

43. Διπλὸ Κεφάλι

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστης τῶν κα-
τωθὶ λέξεων νὰ προστεθῇ ἓν
γράμμα καὶ νὰ σχηματισθοῦν ἄλ-
λαι τόσαι λέξεις, τὰρχικὰ τῶν
ὁποίων νάποτελοῦν ἱστορικὴν πό-
λιν τῆς Πελοποννήσου:

ὄσος, ἴος, ὄξος, ἴον, κόπος.

Βόλγας

44. Μεσοστιχίς

Τὰ μεσοῖα τῶν κατωθὶ ζητου-
μένων λέξεων ἀποτελοῦν μέγαν
ποιταμόν:1, Ἐγκλημα 2, Κράτος εὐρω-
παϊκόν 3, Κεραιόφορος κατοικί-
διον 4, Τύραννος τῶν Συρακου-
σῶν 5, Πνευματικὴ Ἀσκήσις 6,
Φίλος τῆς σοφίας.

Ἀσπρος Ἀράτης

45. Φωνηεντόλιπον

ε-ν-χον-εν-τφλν-βολ-μ-μφθλμς
Πολύμητις Ὀδυσσεύς

ΤΟ ΩΡΙΑΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΚΡΗΣΙΜΟΤΕΡΟΝ ΔΩΡΟΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΚΡΟΝΙΑΣ

Εἶναι ὁ τελευταῖος ΘΑΥΜΑΣΙΟΣ ΤΟΜΟΣ

ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ, ΤΟΥ 1924

Μὲ τις 424 σελίδες του. — Μὲ τις 300 εἰκόνες του. — Μὲ τοὺς ἥρωικοὺς
«Βαπτιστικοὺς τοῦ Ναπολέοντος». — Μὲ τὴν τρυφερὴν «Ἀνθοῦλα». — Μὲ τις ξεκαρ-
διστικὰς «Ψευτιὰς τοῦ Μυγχαοῦξεν». — Μὲ 50 «Ἀθηναϊκὰς Ἐπιστολὰς». — Καὶ μὲ
ἀμέτρητα ἄλλα διηγήματα, παραμύθια, ποιήματα κτλ. κτλ.ΤΙΜΑΤΑΙ Ἀρραφὸς δρ. 70. — (καὶ ταχυδρ. 72 διὰ τὸ Ἑσωτ. καὶ 82 διὰ τὸ Ἐξωτ.)
Ραμμένος δρ. 75. — (καὶ ταχυδρ. 80 διὰ τὸ Ἑσωτ. καὶ 87 διὰ τὸ Ἐξωτ.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ
ἀπλὰ στοιχεῖα δρ. 4, τὸ εὐχριστόν τι-
μημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 40
λεπτά ἢ λέξεις, μὲ πλάγια δὲ στοιχεῖα
λεπ. 50 καὶ μὲ κεφαλαῖα λεπ. 70
Ὁ κοριστεὸς στίχος δραχμὰς 2.
Ἡ κορηλορημὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

(ΚΕ'—62)

Πρωτομπαίνοντας στὸν κῆπο τῆς
Διαπλάσεως, χαίρειν ὅλα τὰ Δια-
πλάσπουλα. ΓΑΖΙΑ

(ΚΕ'—63)

Η ΜΑΡΩ καὶ ἡ ΧΑΡΑ ἀνταλλάσσουν κάρ-
τες καὶ ἄλληλογραφεῖν. Στέλνετε
p. r. Κλεισὺ Μυτιλήνης

(ΚΕ'—64)

Α' ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ "ΚΑΤΑΚΤΗΤΟΥ,"
ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ
ΖΗΤΩ Ο "ΚΑΤΑΚΤΗΤΗΣ"!

(ΚΕ'—65)

Μιράντα, Ζακελίνα, Τσουκνιδούλα,
Δεσποινίδιον, Ἀλὶ, ἀνταλλάσσουμε
Μ. Μ. μὲσφ Διαπλάσεως;

ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΣΣΑ

(ΚΕ'—66)

ΔΑΝΙΣΜΕ, Θοῖνη Μάννας, Ἀγνή, Ἀλ-
κυνὸν, Ἐλαβα καὶ εὐχαριστῶ. Διαπλά-
σπουλα, ὑποστηρίξατε τὸν (ΚΑ'—1519)
Διαγωνισμόν τοῦ TRIP

(ΚΕ'—67)

Η ΔΙΨΥΓΙΑ ΦΕΛΛΑΧΑ
ΨΗΦΙΖΕΙ:
Τὸ Σανθὸ Ἀραπάκι, τὴν Λημονιά,
Μιῦδα, Πασχαλιά καὶ Ζακελίνα.Υ. Γ.—Σανθὸ Ἀραπάκι καὶ Λημο-
νιά, ἀνταλλάσσουμε Μ. Μυστικά;

(ΚΕ'—68)

Προκηρῖσσε Διαγωνισμόν ἀγορῶν
καρτῶν. Συμμετοχὴ 50λεπτος, προ-
θεσμία τρίμηνος. Βραβεῖα πρωτάκου-
στα. Δίσις: (ΚΑ'—1394).

ΑΙΓΙΤΙΑ ΦΕΛΛΑΧΑ

(ΚΕ'—69)

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ "ΜΑΥΡΗ ΣΚΙΑ,"
ΕΚΔΟΓΑΙ Γ' ΕΤΟΥΣΣτὴν τελευταία συνεδρίαση ψηφίστη-
καν: ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΠΝΕΥΓΙ ἀνάστατος
ἀσχητὸς, ΜΑΥΡΟΣ ΔΟΥΞ γενικός ὑπαρχη-
γός, ΜΑΥΡΟΣ ΠΝΟΤΗΣ ἀσχητὸς τῶν ἀνι-
χνευτῶν. ΜΑΥΡΟΣ ΚΟΜΗΣ ἐπὶ τῶν Δια-
γωνισμῶν

(ΚΕ'—70)

Ε. Μ. ΔΗΜ. Τὰ γιοῦλια ἀγοῶν... Σοὺ
ἀρετὴν ἕνα μπουκετάκι, ἔστω καὶ
καρμὴν... ΝΕΦΕΛΗ; ΕΞΠΕΡΕ, ἕνα γράμ-
μα σου θὰ μ' εὐχαριστοῦς. ΝΕΚΡΟΛΟ-
ΓΟΥΔ, ΖΙΝΑ, ἔστω, εὐχαριστῶ. ΚΥΚΛΑ-
ΜΙΑ, ἔμαθα πόσος καιρὸς ἀρκεῖ γιὰ νὰ
ἐξάγῃ καίρις... ΔΗΜΟΝΗΜΕΝΟ ΔΙΑΝΙΚΟ,
δὲν σε ἐξάγῃ, μὰ οὐτε σε ἐξάγῃ ὁποῖος
καὶ νάσαι, ὁμως εἰσργεῖσαι μὲ τὸν
πόνο...Ἄν...
Μὰ καὶ τὰ δυνεῖα θαμμένα ἀναδοῦν
καὶ ἀναζοτανεύουν μὲ νῆι ζωῆ...
Ἄλλοι μόνον σε κάποιον ποῦ ἐμαθε, πὺς
δὲν πρέπει ν' ἀνακατάνετα ἡ σάχη...

ΠΟΥΛΗΣ ΑΝΘΗΣ

Poste-Resistante

(ΚΕ'—71)

Προκηρῖσσε Διαγωνισμό Μ. Μυσ-
τικῶν καὶ καρτῶν. Συμμετοχὴ
διδραχμῶν, χωρίς, θὰ δοθῇ γιὰ τὸ
Μνημεῖο Πόλεμος. Βραβεῖα τέσσαρα, βί-
βλια. Προθεσμία διμήνη. Ὅλα τὰ ἐγ-
γενικά Διαπλάσπουλα ἀς στέλλουν. Πι-
τὸν ἀγαπήνῃ, μὰς Πόλεμ. Δίσις:
Ἀνθισμένη Πασχαλιά, Ἀρραφιστάδα,
Εὐλόκαστρον.

(ΚΕ'—72)

ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ—Εἰς, ἀλληλογραφεῖν
ἀνταλλάσσω κάρτες. Γράφατε Γα-
γον Σακκῶν, p. r. Καλάμας.

(ΚΕ'—73)

Γιγερμπούργ, (Ρίτα); εὐχαριστῶ.—Σμ-
νης Καὶμέ, μόνον Μ. Μυστικά (πρ-
μῆν). Μά... ποιὲς ἴσθες;—Χαλὺς
τοπούλα, συγχαρητήρια!

Μεγάλη Ἑλλάς

(ΚΕ'—74)

ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ, κατερχόμενος στὸ
τεῖνὸ Δημοψήφισμα μὲ τὸ ὅπλ-
ον ψευδώνυμο: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟ-
ΚΡΑΤΙΑ, βασιζομαι στὰ πατριω-
τικὰ αἰσθήματα.

Νικηφόρος Νικηφοριάδης

ΕΡΓΑ ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΩΛΟΥΜΕΝΑ ΕΙΣ ΤΑ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

[Ἀπὸ τοὺς ἐν παρενθέσει ἀρ-
μοῦς, ὁ πρῶτος εἶναι τὰ ταχ-
δρομικά τοῦ Ἑσωτερικοῦ καὶ
δεύτερος τοῦ Ἐξωτερικοῦ].Ἀδελφοῦλα μου, δρ. 15 (1,40 καὶ
Ἀφροδίτη, δρ. 15 (2 καὶ 5).

Θέατρον, Τόμος Γ', δραχμ.

(1,50 καὶ 5).

Ἰσαβέλλα, δρ. 15 (1,20 καὶ 3,50)

Ἰστορία μιᾶς χωρὶς μῆνης, δρ. 1

(1,20 καὶ 3,20).

Καλὸς Δρόμος, δρ. 8 (1,20 καὶ

3,50).

Καλὸς Δρόμος, δρ. 6 (1,50 καὶ

3,60).

Κόκκινος Βράχος δρ. 15 (1,50

καὶ 3,60).

Κόσμος καὶ Κοσμάς, δραχμ. 1

(1,60 καὶ 4).

Κωμῶδιὰ τοῦ Ἀριστείου, δρ. 1

(1 καὶ 2,80).

Μαργαρίτα Στέφα δρ. 15 (1,50

καὶ 3,60).

Μητροῦδ, δρ. 5 (1 καὶ 2,80).

Πετριὲς στὸν Ἥλιο, δρ. 10,

(1,40 καὶ 4).

Πόλεμος, δρ. 14 (2,10 καὶ 5).

Στάχνα καὶ Παπαρούνες, δρ. 1

(1,40 καὶ 3,60).

Στέλλα Βιολάντη, δραχ. 8 (1,50

καὶ 3,50).

Ἡ Τρίμορφη Γυναικα. δρ. 2

(2 καὶ 4,50)

Φοιτητὰς, δρ. 8 (1 καὶ 2,80).